

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

המים שנשכרו על ראשו של ראש הישיבה

הכניס ר' חיים את הבחור השני לשיבתו, ואת הבחור הראשון שלח הביתה!

למה? כל אחד רואה לפי המשקפיים שלו. מי שרואה טומאה כנראה שזה מה שיש לו בראש, ולכן רק את זה הוא רואה...

כמה שנרבה לשקוע בלימוד התורה ובעבודת ה', וניזרה שלא להכניס לראשו את הבלי העולם, גם המשקפיים שלנו ישנתנו לטובה, והעניינים שלנו יראו רק את הקדושה והטהרה.

כשהייתי ילד שמעתי סיפור נורא מאבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, בעל ה'אנא עבדא'. סיפור זה סיפר אבי ז"ל כשרצה להמחיש מה פירוש 'אדם השלם'.

ראש ישיבת פנוביץ', מרן הגאון ר' דוד פוברסקי זצוק"ל היה מגיע כל יום לפנות בוקר ללמוד תורה בישיבה, וכך נהג במשך עשרות שנים. יום אחד עמד בחור למעלה ליד החלון, לקח את מי הנטילה (ה'נעגיל וואסער'), ושפך אותם החוצה בהיותו בטוח שבארבע לפנות בוקר אין נפש חיה המסתובבת ברחוב. אך לפתע שם לב שבדיוק אז הגיע ראש הישיבה לשיבה, וכמובן כל המים נשפכו על ראשו, אולם היה מאוחר מדי. כמובן הבחור נבהל מאוד ולא ידע לשיט עצות בנפשו.

יום אחד עמד בחור למעלה ליד החלון, לקח את מי הנטילה ושפך אותם החוצה בהיותו בטוח שבארבע לפנות בוקר אין נפש חיה המסתובבת ברחוב. אך לפתע שם לב שבדיוק אז הגיע ראש הישיבה לשיבה

כמה נדהם הבחור בראותו שראש הישיבה ממשך ללכת לדרוכו, ואפילו אינו מרים את ראשו כלל להסתכל מי שפך עליו מים...

"זה נקרא אדם השלם!", אמר לי אז אבא ז"ל.

איך נראה מי שאינו לומד דף גמרא?

סיפר הגה"צ ר' אליהו רות תלמידו ונאמן ביתו של האדמו"ר הקדוש צדיק יסוד עולם רבי שלומק"ה מזויערעל זי"ע ועכ"ל:

יום אחד התבטא רבי שלומק"ה בכאב עצום ואמר: לפעמים באים אלי אנשים כשפניהם דומים לבהמות...

כשתמה על כך ר' אליהו, הסביר הרבי שהסיבה לכך היא כי הם עוד לא למדו באותו יום דף גמרא...

לטהר את המשקפיים

פעם הגיעו שני בחורים מוורשא אל מרן הגאון רבי חיים מברייסק זצוק"ל, כשריצו להבחן אצלו על מנת שיוכלו להכנס ללמוד בישיבתו. ביקש מהם ר' חיים שכל אחד יכנס בנפרד.

נכנס הבחור הראשון, ור' חיים שואל אותו: מאיפה אתה? "מוורשא", עונה הבחור. ומה יש בוורשא? שואל שוב ר' חיים. אומר לו הבחור: יש שם הרבה טומאה, הרבה בתי תיאטרון וכו'. ר' חיים אומר לו לצאת ומבקש שהבחור השני יכנס. שואל אותו ר' חיים: מהיכן אתה? "מוורשא", עונה הלה. "ומה יש בוורשא?", שואל הרב. "בוורשא יש הרבה ישיבות, הרבה שומרי תורה ומצוות, ויש שם הרבה הרבצת תורה", עונה הבחור.

תורתנו של האדמו"ר בעל הדבר היים

האדמו"ר הקדוש מנדבורנא בעל הדבר היים 'צוק"ל היה נוהג כמנהג אבותיו לומר 'תורה' בלי להכין מראש. הוא היה מבקש מאת הנוכחים לומר לו איזה פסוק או מאמר חז"ל, ועל זה היה אומר את ה'תורה', בהטעימו שדברי תורה שהקב"ה שם בפיו באותו רגע, אותם עליו להשמיע.

לפני השואה היה לו חיבור שלם על כל האי נמי' שבתוס' במס' כתובות, וכמו כן היו לו כתבים בעניני תורה ועבודה ויראת שמים בכל התורה כולה, אך לצערנו אבדו כל כתביו בעת נדודיו בימי מלחמת העולם, ולא נותר מהם שום דבר לפליטה. חבל על דאבדין.

לאחר שהשתחרר הרבי בשלום מהמחנות, הועיד מיד את פניו לטשרנוביץ לבית אביו האדמו"ר הזקן רבי איתמר, שם נפגש עם אביו הקדוש ועם כל בני משפחתו. כמובן שכל האחים והגיסים התאספו מיד להקביל את פניו לברך אותו בשובו בשלום מעמק הבכא, ואביו הרבי הזקן ערך סעודה גדולה לכבודו.

באמצע הסעודה כיבד ר' איתמר את בנו הרבי להגיד תורה, וגם אז הוא לא שינה ממנהגו. הוא ביקש מכל האחים והגיסים ושאר המסובים שכל אחד יגיד לפניו איזה פסוק או מאמר, והוא יגיד להם תורה מה שיעלה ברעיונו באותה שעה. ואכן 16 פסוקים נאמרו שם, והרבי שחזר עכשיו מהגלות ממקום אופל וצלמוות, בדרך קשה שמפרכת את כל הגוף, לא השתהה רגע אחד, והוא התחיל לדרוש דרוש נפלא בעמקות וחריפות ובקיאיות, עד שסיים את הדרוש, בהזכירו את כל הפסוקים כולם, איש לא נעדר...

וכך הרגישו עליו במוחש את דברי דוד המלך 'פקדי ה' ישרים משמוחי לב', 'ותחנומיך ישעשעו נפשי'.

הרבי מבעלעד, ר' יוסף טויסיג זצוק"ל, בהיותו בחור למד בבני ברק. לילה אחד קיבל טלפון בהול. היה זה בחורף שנת תשל"ב, ואמו התקשרה אליו באמצע הלילה שיקח מיד מונית ויסע לירושלים, כי אביו במצב קשה מאוד נוטה למות.

ר' יוסף שידע שאביו חולה כבר זמן מה במחלה הידועה, הזמין מיד מונית ויצא לדרך. לפתע הוא נזכר שעדיין לא טבל באותו בוקר במקוה, וחשב לעצמו: איך אני יכול להפרד מאבי הצדיק בלי לטבול במקוה? וכך הוא החליט שבדרך הוא חייב 'לתפוס' מקוה. הוא נזכר שבישיבת נדבורנא ברח' מינץ בפאתי בני ברק המקוה פתוח בכל שעות היממה, והוא ביקש מנהג המונית שיסיע אותו קודם לרח' מינץ בבני ברק, ושם ימתין לו עד שיצא מהמקוה, ומשם ימשיכו לירושלים.

הוא נכנס לשיבה, ושם הוא פוגש את הרבי הקדוש הדבר היים. שואל אותו הרבי הקדוש: "מה אתה עושה כאן בשעה כזו?", והרבי מוסיף לתרץ את עצמו, כאילו בבדיחה: "מי שלא יכול לישון הולך למקוה..."

מרום כאב נעתקו ממנו המילים, והוא לא ידע מה לענות. והרבי שב ושואל אותו בחמימות: מה קרה? סיפר הלה שהוא קיבל קריאה טלפונית דחופה מאמו, שאביו חולה מאוד והוא עומד ל'ע לפני יציאת נשמה. אמר לו הרבי הקדוש הדבר היים: "תטבול במקוה, ואחר כך תעלה אלי, ותשתה כוס קפה. אין לך מה למהר".

בשמעו את דברי הרבי חשכו עיניו. הוא פנה מיד ואמר לרבי ברטט: "אבל רבי, המצב קשה מאוד, אני חייב לנסוע". הרגיע אותו הרבי הדבר היים ואמר לו: "הערב לא יקרה מאומה, אין לך מה למהר..."

מאחר והוא שמע מילים מפורשות מהרבי, הוא נרגע. הוא שילם לנהג ושיחרר אותו, ירד וטבל, ועלה לחדרו של הרבי הדבר היים. הרבי הושיב אותו וכיבדו בכוס קפה. הוא התחיל לבקש ולהעתיק מהרבי שיברך את אביו ברפואה שלימה. אמר לו הרבי: "הרי איבך חולה במחלה הידועה, ואתה יודע שזו מחלה חשוכת מרפא...". אך הוא התחיל להתווכח עם הרבי, הוא הביא את דברי הגמ' של הדרך היומית שלנו (ברכות דף י) "אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם לא יתייאש מן הרחמים", "היפלא מה דבר", ובפרט - הוסיף - צדיקים קדושים מלומדים בניסים, וכשהצדיק גזר הקב"ה מקיים כמו שנאמר רצון יראיו יעשה.

תוך כדי שהוא טוען את טענותיו, נשמעות אצל הרבי הדבר היים דפיקות בדלת. הרבי הסתכל בשעון, השעה היתה אחת אחרי חצות. הוא ביקש מהרבי מבעלעד שיגש לפתוח את הדלת. הוא נגש ופתח את הדלת, עמדה שם אשה לבושה בלבוש בלתי הולם וביקשה להיכנס לקדוש פנימה. הוא חזר לרבי וסיפר לו, והרבי קם, ויצא לרבנית וביקש ממנה שתראה מה רצון האשה? אמרה האשה לרבנית, שהיא חייבת לדבר עם הרבי. נתנה לה הרבנית מלבושי כבוד, ופתחה לפניו את דלת חדרו של הרבי. נכנסה האשה והתחילה לבכות בכי תמרורים. עברו כבר שנים רבות מהחתונה - היא מספרת - ועדיין היא לא זכתה לפניו בטן. "שמעתי שהרבי הוא פועל ישועות", אמרה, "ובאתי להתחנך ולהעתיר שהרבי יברך אותי בבנים".

<< המשך בעמ' הבא

מגנזי החכמה

בעיר פלונסק גר יהודי עשיר בשם אברהם, שהיה נוהג תמיד לקנות בחנויות של הגויים, במקום לקנות אצל אחיו היהודים.

בוקר אחד פגש בו הרב של פלונסק ר' צבי יחזקאל זצ"ל כשהוא יוצא מחנות של גוי ובידו סל מלא מצרכים. אמר לו הרב: בוקר טוב ר' פסח! תמה הלא ואמר: הלא שמי אברהם ולא פסח?

אמר לו הרב: 'פסח' אתה נקרא 'על שום שפסח על בתי בני ישראל', אבל לא שיעקר שמך אברהם, כי בודאי שמך גם אברהם, וכמו שנאמר "כי אב המון גוים נתתיך", שהרי אתה דואג מאוד לפרנסתם של הגויים...

הדבר יצא מפי הרב לפני העשיר חפו.

הרבי

הביא לו דוגמא המובאת בספר 'נוצר חסד', שמרן אור שבעת הימים הבעש"ט ז"ע נענה להפצרות של אשה עקרה אחת, והבטיח לה בן. ולאחר מכן הוא שמע כרוז שאין לו חלק לעולם הבא מאחר שהוא הטריח את קונו, [וכעין מה שמוכר בגמ' במס' תענית דף כד].

בשעה שלש לפנות בוקר עזב ר' יוסל את בית הרבי ה'דבר חיים'. הוא רשם לעצמו בפנקסו את התאריך.

עברה שנה, ור' יוסל החליט לעלות לרבי ה'דבר חיים'. הרבנית פתחה לפניו את הדלת והכניסה אותו לרבי. מיד כשהוא נכנס אמר לו הרבי: "איך האב געמינט אז דו האסט א שטערקערע אמונת צדיקים, אבער בכל זאת קום אריין..." [-חשבתי שטובעה בך אמונת צדיקים חזקה יותר, אבל בכל זאת תכנס].

נכנס ר' יוסל, והרבי הושיב אותו ושוחח אתו. לא עברה חצי שעה והטלפון צלצל, כשעל הקו היה אותו בעל. הרבי לקח את הטלפון, והבעל בישר בהתרגשות שלפני כחצי שעה נולד לו בן במזל טוב!

סיפור מופלא זה סיפר הרבי מבעלעד הרב טויסיג, בדברו על הצדיקים שמוסרים נפשם עבור ישועות ישראל.

סבר הבעל וקבל, אך הרבי הבין מתוך תשובתו שהוא אינו מתכוין לשנות את התנהגותו אלא עד שהבן יולד, ואחרי זה הוא ישוב ח"ו לסורו. אמר לו הרבי בתוקף: "דע לך שאם תעבור על הנושא של טהרת הבית במזיד, בו ביום הבן ימות!".

ראה הבעל שהענין הוא רציני, ואמר: "אני מוכן לעשות עסק עם הרבי, אני מקבל עלי התחייבות להתנהג בדרך זו אע"פ שלא הורגלתי בה מעודי, אך אני רוצה שהרבי יקבל על עצמו התחייבות כתובה וחתומה על הבטחתו!".

הרבי מבעלעד שישב בצד, התקומם לשמע דבריו החוצפניים של הבעל, אולם הרבי התייחס אליו בהבנה. הוא לקח פתק וכתב עליו: "אני חיים מרדכי בן מלכה מוסר את נפשי לילד שיוולד מפלוני בן פלוני ופלונית בת פלונית עד שנה מיום זה, ועד על כך יהיה ה'תולדות' הקדוש. הוא לקח את הפתק והצניע אותו בספר 'תולדות יעקב יוסף' שהיה מונח לפניו על השולחן. נפרדו ממנו בני הזוג ויצאו לדרכם.

ר' יוסל טויסיג שישב כצופה מן הצד נרעש למראה עיניו, ומיד קם והתחיל להתחנן אצל הרבי, באומרו: "הנה הרבי עומד להושיע למעלה מדרך הטבע אנשים כאלה שלא שמרו שבת ולא הניחו תפלין, ואני מבקש שהרבי יושיע גם את אבי למעלה מדרך הטבע, אבי שהניח תפלין כל ימיו בקדושה וטהרה, ששמר כל ימיו שבת כהלכתו..."

פנה אליו הרבי ברכות ואמר לו: "יוסל יוסל, פארשטיי! [-תבין], הרי קראת את ההתחייבות שלי שאני מוסר את נפשי לילד שיוולד מהם, ראית את זה במו עיניך, אז אם כך כעת אין לי כלום, וואס זאל איך דיר געבן?" [מה אני יכול לתת לך?].

>>> הראה לה הרבי פנים זועפות ואמר לה: "ככה את רוצה להיושע? האם באים לרבי בלבוש כזה? בלבוש בלתי הולם?". האישה התחילה לבכות ואמרה: "בעלי כעס עלי, זרק אותי מהבית, אמר שאלך לרופא להתרפא, ונעל את הדלת. לא ידעתי מה לעשות? הלכתי לשכנה והתחלתי לבכות לפניו, והשכנה יעצה לי שאלך לרבי מנדבורנא, שהוא פועל ישועות, והוא יעזור לי...". שואל אותה הרבי: "האם בעלך מניח תפלין?". האישה הסתכלה בעינים שואלות, אינה יודעת מה זה תפלין. הסביר הרבי שתפלין

אלו קופסאות מרובעות קטנות שחורות שמיניחים אותם על היד ועל הראש, והאשה ענתה שמימי לא ראתה דבר כזה. התחיל הרבי לשאול על שמירת שבת, והיא ענתה שהיא מדליקה נרות, והיא גם זוכרת שאצל האמא היו מניחים בשבת פח על הלהבות. יותר מזה היא לא ידעה. שאל אותה הרבי על טהרת הבית, והיא אמרה שהם לא שומרים.

נענה הרבי ה'דבר חיים' ואמר לה: "אם תבטיחי שתשמרו שלש דברים אלו: תפלין, שבת, וטהרת הבית, אני מבטיח לך בן, ואל תשכחי לכבד אותי בסנדקאות". חשבה האשה וענתה: "תפלין ושבת אני יכולה להבטיח, אבל על טהרת הבית אני צריכה לשאול את בעלי". אמר הרבי: "בסדר, לכי הביתה ושאלתי את בעלך, אם הוא יסכים, תבואו לכאן. אתם יכולים לחזור אלי גם בשלש בלילה".

האשה הלכה, והרבי מבעלעד קם להפרד ממרן ה'דבר חיים'. אמר לו הרבי: "יוסל, בלייב דא, עס גייט זיין דא אינטרעסאנטע זאכן" [הישאר כאן, עומדים לקרות פה הלילה דברים מופלאים].

לאחר שעה וחצי נשמעו דפיקות בדלת, האשה חזרה עם בעלה. הרבי הושיב אותם ואמר להם, שאם יקבלו על עצמם תפלין שבת וטהרת הבית, הוא מבטיח להם בן במז"ט. כשהבעל אמר שהוא אינו יודע כלל מה זה טהרת הבית, הסביר לו הרבי בסבלנות את ההלכות מתחילה ועד סוף.

מתוך הפרשה

החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (שמות יב, ב). יש לומר בצירוף הפסוק (שם יט, ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, דהנה בניסן הקב"ה מחליף הממונים והשרים עליונים להראותם שכולם ברשותו יתברך שמו, ויש קדושי עליון שיכולין לברוא ממונים למעלה ופרקליטין טובים על ידם, כמאמר מי מושל בי צדיק (מו"ק טז ע"ב), וזהו ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, שאתם תמליכו השרים עליונים.

זהו ראשון הוא לכם לחדשי השנה, ראשון הוא הקב"ה, כמו שאמר הכתוב (ישעיה מד, ו) אני ראשון ואני אחרון, הוא לכם - שאתם תוכלו להנהיג את כל העולמות, לחדשי השנה, להתחדשות של כל השנה, הם יכולים להפוך לכל הטובות וישועות אמן.

(עבודת ישראל, פר' החודש)

על דרך ששמעתי, שהריב"ש הקדוש אמר כשהגיע ראש חודש ניסן שהוא ראש השנה למלכים, והושיב כל מלאך על כנו, וכשראה מלאך אחד שלא ישר בעיניו היה ממנה אחר תחתיו. וזהו פירוש הפסוק ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, ר"ל שאתם תמנו ותמליכו כל המלאכים המשרתים אותי לכל הישר בעיניכם.

(עבודת ישראל, לשבועות)

דהנה צדיק מושל ביראת אלהים, דהיינו שהוא מתנשא ומתרום בגבהי מרומים עד שיכול למשול אפילו על השרים של מעלה ולמנותם כפי רצונו שמבין לטובה, וכמו ששמענו דרך הצדיק הריב"ש נב"מ.

(עבודת ישראל, פר' יתרו)

הרה"ק ר' ברוך ממעז'בו' ז"ע היה אומר: העולם הזה מאיר באור יקרות למי שאינו שקוע בו, אך שרוי בחושך מוחלט למי ששקוע בו...

(ספר חסידים סימן כט)

נקודה למחשבה:

החותם בכל חותמי ברכות יעקב שמואל הומינר

הגליון נתרם לע"נ אבי מזורי הגאון הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצוק"ל

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ר: 0548470661@gmail.com

לתרומות, להנצחות ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661